

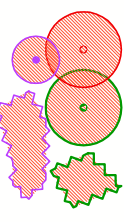
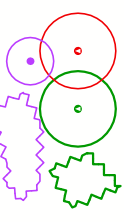

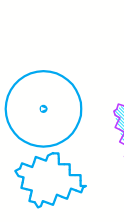

LEGENDA - ZIELEŃ

- GRANICA INWESTYCJI
- Zarys Inwestycji (obiekty istniejące + projektowane)
- Drzewa - istniejące
- Krzewy - istniejące
- Drzewa, krzewy owocowe
- Drzewa, krzewy - młode siewki (poniżej parametrów wymagających pozwolenia na wycinkę)
- Drzewa źle oznaczone / nieistniejące

GOSPODARKA ZIELENIĄ

- Drzewa i krzewy do usunięcia
- Drzewa i krzewy do zachowania
- Drzewa i krzewy do przesadzenia
- Drzewa i krzewy - lokalizacja po przesadzeniu

		Archimedia Architektura i Inżynieria ul. Święciańska 6, 61-132 Poznań telefon: 607 170 057, 609 622 206 e-mail: archimedia@archimedia.com.pl	
Jednostka projektowa: Branża:	ARCHITEKTURA Stadium dokumentacji:	Stadium dokumentacji:	
Inwestor: Nazwa inwestycji: Lokalizacja inwestycji:	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego przy ul. Limanowskiego 23 w Warszawie ul. Bolesława Limanowskiego 23, 02-943 Warszawa		
Nazwa rysunku: Główny projektant: Opracowanie:	INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ mgr inż. arch. Krzysztof Janus mgr inż. arch. Beata Hudeczek		
Uwaga:	Skala:	Nr. rys.:	Data:
UWAGA! NINIEJSZY PROJEKT NALEŻY ŁĄCZNIE Z PROJEKTAMI BRANŻOWYMI	1:500	Z-01	01.2021

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Powielanie lub wykorzystywanie niezgodnie z przeznaczeniem bez zgody właściciela dokumentacji zabronione

	Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego z niezbędną infrastrukturą techniczną	
ARCHITEKCI & INŻYNIEROWIE	INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ	Strona 1 z 12

SPIS TREŚCI:

I. INFORMACJA O INWESTYCJI	2
II. SPIS ZIELENI Z OZNACZENIEM PLANOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA	3
III. ZDJĘCIA Z TERENU	5
IV. ZABEZPIECZANIE ROŚLINNOŚCI W TRAKCIE PRAC BUDOWLANYCH.....	8
1. Pielęgnacja istniejących drzew i krzewów po robotach inżynierskich.....	8
2. Zabezpieczenie drzew podczas robót ziemnych, inżynierskich i drogowych	10
3. Sposób zabezpieczenia systemów korzeniowych drzew	11
4. Zabezpieczanie pni drzew przy budowie.....	11
5. Zabezpieczanie koron drzew przy budowie	12
6. Zabezpieczanie i ochrona krzewów podczas robót ziemnych, inżynierskich i drogowych	12
7. Zabezpieczenie krzewów w sąsiedztwie wykopu	12

	Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego z niezbędną infrastrukturą techniczną	
ARCHITEKCI & INŻYNIEROWIE	INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ	Strona 2 z 12

I. INFORMACJA O INWESTYCJI

INWESTOR:

**MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
UL. NOWOGRODZKA 1/3/5, 00-513 WARSZAWA**

NAZWA INWESTYCJI:

**ROZBUDOWA CENTRUM PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO "DIALOG"
IM. ANDRZEJA BĄCZKOWSKIEGO
PRZY UL. LIMANOWSKIEGO 23 W WARSZAWIE**

LOKALIZACJA INWESTYCJI:

UL. BOLESŁAWA LIMANOWSKIEGO 23, 02-943 WARSZAWA

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

ARCHIMEDIA
Architekci & Inżynierowie
ul. Święciańska 6
61-132 Poznań
tel: 530 811 452

INNE INFORMACJE

**Na omawianym terenie nie odnotowano siedlisk chronionej fauny lub flory,
ani obecności miejsc lęgowych.**

II. SPIS ZIELENI Z OZNACZENIEM PLANOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA

PODSTAWA PRAWNA

„Przepisów art. 83 ust. 1 nie stosuje się do:” (Zezwolenie na Wycinkę nie jest wymagane)

- „1) krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m² ;
- 2) krzewów na terenach pokrytych roślinnością pełniącą funkcje ozdobne, urządzonej pod względem rozmieszczenia i doboru gatunków posadzonych roślin, z wyłączeniem krzewów w pasie drogowym drogi publicznej, na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz na terenach zieleni;
- 3) drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:
  - a) 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,
  - b) 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
  - c) 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew;

„Art. 86. 1. Nie nalicza się opłat za usunięcie:

- 7) drzew, których obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm nie przekracza:
  - a) 120 cm – w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
  - b) 80 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew – w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 8) krzewu lub krzewów rosnących w skupiskach, pokrywających grunt o powierzchni do 50 m² , w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu; „

LEGENDA

165.	Olsza szara <i>Alnus incana</i>	tło białe - Drzewa i krzewy do pozostawienia
165.	Olsza szara <i>Alnus incana</i>	Drzewa i krzewy do usunięcia – na które nie jest wymagane pozwolenie na wycinkę
165.	Olsza szara <i>Alnus incana</i>	Drzewa i krzewy do usunięcia – na które jest wymagane pozwolenie na wycinkę

SPIS INWENTARYZOWANEJ ROŚLINNOŚCI - WYSZCZEGÓLNIONE DO USUNIĘCIA I POZOSTAWIENIA

Oznaczenie	Nazwa rośliny polska	Nazwa rośliny łacińska	Obwód pnia na h= 5 cm (cm)	Obwód pnia na h= 1,3m (cm) / krzew (m ²)	Uwagi (opcjonalnie), przyczyna usunięcia
1	Kasztanowiec zwyczajny		Powyżej 65 cm	160	
2	Świerk zwyczajny	Pinus abies	Powyżej 50cm	75	zamiera
3	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	115	
4	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	120	
5	Świerk srebrny(kujący)	Pinus pungens	Powyżej 50cm	75	
6	Sosna zwyczajna	Pinus sylvestris	Powyżej 50cm	75	
7	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	60	
8	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	60	
9	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	65	
10	Robinia akacjowa	Robinia pseudoacacia	63	50	
11	Robinia akacjowa	Robinia pseudoacacia	Powyżej 65 cm	70,70	
12	Dąb czerwony	Quercus robra	41	30	

Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog"
im. Andrzeja Bączkowskiego z niezbędną infrastrukturą techniczną

ARCHITEKCI & INŻYNIEROWIE

INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ

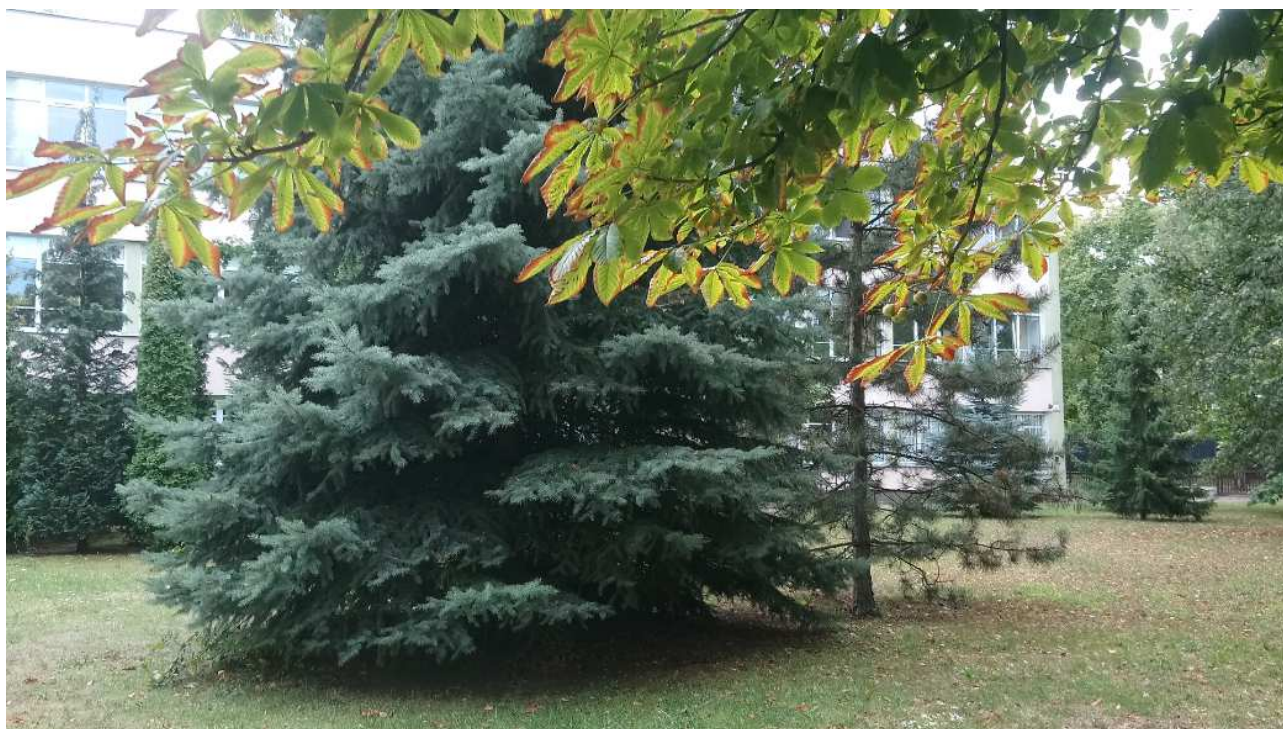
Strona 4 z 12

13	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	160	
14	Świerk srebrny(kujący)	Pinus pungens	34	25	
15	Świerk zwyczajny	Pinus abies	33	25	
16	Świerk zwyczajny	Pinus abies	29	20	
17	Dąb czerwony	Quercus robra	35	25	
18	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	65	
19	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	31	20	
20	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	27	20	
21	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	30	20	
22	Wiśnia piłkowana – odmiana ozdobna	Prunus serrulata	30	20	
23	Wiśnia piłkowana – odmiana ozdobna	Prunus serrulata	28	20	
24	Topla czarna	Populus nigra	Powyżej 50cm	260	
25	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	70	
26	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	115	
27	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	130	
28	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	140	
29	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	105	
30	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	130	
31	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	90	
32	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	100	
33	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	115	
34	Owocowe		Powyżej 50cm	60	
35	Brzoza brodawkowata	Betula pendula	Powyżej 50cm	70	
36	Owocowe		Powyżej 50cm	40	
37	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	135	
38	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	165	
39	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	75	
40	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	70	
41	Żywotnik zachodni 'globosum'	Thuja occidentalis 'globosum'		8m2 z 52 m2	Do usunięcia / przesadzenia tylko od planowanego budynku: 4mb (~8m2)
42	Cis pośredni	Taxus x media		31 m2	
43	Dereń biały 'ellegantissima'	Cornus alba 'ellegantissima'		14m2	
44	Mahonia pospolita	Mahonia aquifolium		5m2	W środku młoda siewka klona zwyczajnego
45	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	89	
46	Modrzew europejski	Larix decidua	Powyżej 50cm	93	
47	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	65	
48	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	73	
49	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	102	

50	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	107	
51	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	97	
52	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	112	
53	Klon jesionolistny	Acer negundo	Powyżej 80cm	54,67	
54	Dąb czerwony	Quercus robra	Powyżej 50cm	65	
55	Lipa drobnolistna	Tilia cordata	Powyżej 50cm	87	

- Na planie oznaczono również krzewy i drzewa poniżej parametrów wymagających decyzji na wycinkę, których nie ujęto w powyżej tabeli; usunąć lub przesadzić zgodnie z oznaczeniem na planie
- Ponadto oczyścić teren z drobnych samosiejek drzew nieoznaczonych na planie
- Drzewa i krzewy przeznaczone do pozostawienia należy oczyścić z suchych konarów.
- Drzewa w bliskiej odległości chodników, dróg oraz budynków należy oczyścić z gałęzi do wysokości 2m zapewniając swobodne przejście.

III. ZDJĘCIA Z TERENU

świerk nr 5 i sosna nr 6, po prawej w tle świerkii nr 14-16

po lewej deby nr 7,8,9 po prawej żywotniki nr 41

na lewo lina nr 13, w tle za nią świerki nr 14-16, na prawo ęby nr 12, 17, 18

po prawej: świerk srebrny nr 14, świerk nr 16 w tle dan r18

po lewej dereń nr 43, mahonia nr 44, za nimi modrzewie nr 31-33, cisy nr 42, za nimi na środku lipy nr 25-27, po prawej tołopa nr 24

na prawo od ścieżki modrzewie nr 37,38, za nimi brzoza nr 35 i owocowe nr 34 i 36 przy ścieżce w oddali modrzewie nr 31-33, na lewo przy ścieżce cisy nr 42, dalej lipy nr 28,30,29,

IV. ZABEZPIECZANIE ROŚLINNOŚCI W TRAKCIE PRAC BUDOWLANYCH

1. PIELĘGNACJA ISTNIEJĄCYCH DRZEW I KRZEWÓW PO ROBOTACH INŻYNIERYJNYCH

Po zakończeniu robót budowlanych należy zapewnić istniejącej roślinności narażonej na stres, związany ze zmianą otoczenia, odpowiednią pielęgnację.

- należy dążyć do poprawienia jakości środowiska glebowego za pomocą nawożenia wgłębnego i nawodnienia gleby
- Zgodnie z ustawą o ochronie środowiska zabiegi w obrębie korony drzewa mogą obejmować wyłącznie usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych lub wchodzących w kolizję z obiektami budowlanymi lub urządzeniami technicznymi. Jeśli korona drzewa w wyniku kolizji z urządzeniami lub obiektami będzie wymagała znacznego cięcia należy wykonywać je poza sezonem wegetacyjnym lub rozłożyć na dłuższy (np. 2-3 lata) jeśli to tylko możliwe.*
- teren wokół drzewa, które utraciło część korzeni należy przykryć warstwą ściółki
- przy większej utracie korzeni należy zastosować system napowietrzania (geotekstylne dreny pasmowe, dreny ceramiczne, rury PCV, etc.), który przyspieszy regenerację korzeni
- należy zapewnić regularne nawadnianie drzewom, tzn. dostarczać co najmniej 2,5 cm wody w obrębie rzutu korony raz na tydzień, w zależności od stopnia zamian jakie nastąpiły w otoczeniu drzewa oraz od warunków pogodowych,

- należy bezwzględnie usunąć wszystkie zanieczyszczenia z powierzchni wokół drzewa za pomocą narzędzi ręcznych,
- należy ostrożnie spulchnić glebę w obrębie rzutu korony drzewa, na głębokości 3-5 cm,
- wruszoną glebę zaleca się wymieszać z torfem i piaskiem lub urodzajną ziemią w celu rozluźnienia jej struktury, nie powinno się tego robić w czasie gdy gleba jest nasiąknięta wodą lub zamrznięta
- należy wziąć pod uwagę, iż może zaistnieć potrzeba zastosowania specjalistycznych metod ochrony drzewa przed szkodnikami i chorobami,
- w dalszej perspektywie należy także przewidzieć potrzebę zastosowania różnych rodzajów cięć jak:
  - cięcia korygujące drzew dla zapewnienia bezpieczeństwa pojazdom lub przechodniom, drzew rosnących w koronie dróg i ulic oraz w pobliżu budynków mieszkalnych. Dla uniknięcia kolizji z pojazdami usuwa się gałęzie zwisające poniżej 4,50 m nad jezdnię i poniżej 2,20 m nad chodnikami,
  - Cięcia sanitarne – obejmują usuwanie gałęzi martwych, obumierających, chorych, krzyżujących się, narastających na siebie, słabo umocowanych. Cięcie należy wykonać tak, aby nie uszkodzić tkanki żywej wytworzonej u nasady części martwej.

* Przed każdym cięciem należy przeprowadzić specyfikację średnic gałęzi i miejsc, z których gałęzie są usuwane. Cięcia powinny być prowadzone przez wyspecjalizowanego chirurga drzew i tylko w ostateczności (tj. w momencie, gdy po znacznym uszkodzeniu systemu korzeniowego jest to jedyny sposób na uratowanie drzewa). Należy pamiętać, iż zdrowe silne drzewo odtwarza utracone korzenie szybciej, dlatego jego koronę należy ciąć lekko, zaś słabsze drzewo będzie wymagało większej redukcji gałęzi. Do drzew lepiej znoszących cięcie, gdzie redukcja konarów do 10 cm średnicy nie stanowi problemu, należą: buki, klony, dęby, graby, lipy. Natomiast cięcia u jesiony, topole, kasztanowce, jabłonie, czereśnie i grusze należy ograniczać do gałęzi o średnicy 5 cm.

	Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego z niezbędną infrastrukturą techniczną	
ARCHITEKCI & INŻYNIEROWIE	INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ	Strona 10 z 12

2. ZABEZPIECZENIE DRZEW PODCZAS ROBÓT ZIEMNYCH, INŻYNIERYJNYCH I DROGOWYCH

Wykonanie robót winno być zgodne z projektem oraz specyfikacją techniczną. Przy robotach związanych z infrastrukturą podziemną, w bliskim sąsiedztwie drzew przeznaczonych do adaptacji należy stosować metody bezwykopowe, minimalizujące uszkodzenia bryły korzeniowej drzew, pozwalające na utrzymanie statyki drzew (w szczególności tyczy się to branży wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej).

W wypadku pogorszenia warunków siedliskowych, zwłaszcza obniżenia poziomu wód gruntowych, należy rośliny adaptowane zabezpieczyć przed niekorzystnymi warunkami. Przed przystąpieniem do robót Rośliny powinny być przez Wykonawcę zabezpieczone przed uszkodzeniem przed w następujący sposób:

- musi zostać sporządzony szczegółowy plan tymczasowy ciągów komunikacyjnych dla pracowników i ruchu pojazdów,
- powinny być wyznaczone miejsca składowania urobku z wykopów i składowania materiałów budowlanych.
  - przejścia powinny być zlokalizowane poza zasięgiem korzeni drzew, w odległości min. 2 m od obrysu koron,
  - miejsca składowania materiałów budowlanych, paliw olejów i lepiszczy powinny być zlokalizowane w odległości równej rzutowi korony powiększonemu o 2 m, ale nie bliżej niż 10 m od pnia drzewa,
- jeżeli ciężki sprzęt przemieszczany jest w pobliżu drzew, w miejscach jego ruchu powinny być ułożone, na 20 cm warstwie przepuszczalnego materiału, stalowe płyty albo odpome na zgniatanie maty,
- sposób zabezpieczania miejsc poruszania się pracowników i sprzętu mechanicznego na terenach zadrzewionych musi być nadzorowany przez uprawnionego Inspektora Nadzoru. Generalną zasadą prowadzenia robót przy drzewach i krzewach jest:
  - zminimalizowanie zasięgu prac,
  - skrócenie czasu trwania prac,
  - drzewa po zakończeniu działań budowlanych powinny być poddane „kuracji rehabilitacyjnej” (dostarczenie korzeniom substancji wspierających-odżywczych), należy zapewnić im właściwą pielęgnację, przede wszystkim odpowiednie nawadnianie, nawet parę lat po zakończeniu intensywnej pracy w ich pobliżu. W przypadku, gdy konieczne jest przeprowadzenie prac ziemnych w obrębie systemu korzeniowego adaptowanego drzewa, należy przyjąć określoną metodę prowadzenia prac.
- Strefa śmierci - 1 m od pnia – nie należy wykonywać żadnych prac ziemnych metodą odkrywkową
  - Strefa ryzyka - rzut korony + 2 m - prace ziemne wykonywane ze szczególną ostrożnością ze względu na ochronę systemu korzeniowego drzewa, obowiązuje tutaj zakaz zmiany poziomu gruntu, a w przypadku, gdy nie ma innej możliwości, powinno się wykonać systemy napowietrzające glebę - zgodnie z normami pielęgnacji drzew.
- Jeśli zachodzi konieczność wykonywania wykopów instalacyjnych w strefie korzeniowej drzew lub krzewów:
  - roboty ziemne w strefie ryzyka należy wykonywać wyłącznie ręcznie, gdyż maszyny uszkodzają korzenie,
  - w obrębie strefy ryzyka nie wolno zagęszczać gruntu (wałowanie należy ograniczyć do minimum),
  - przez cały okres trwania robót, należy podlewać drzewa wodą w ilości ok. 20 dm³ na jedno drzewo,
  - należy unikać wykonywania wykopów w lecie, najlepiej prowadzić je od października do kwietnia. W przypadku prowadzenia prac poza strefami krytycznymi stosować należy ekrany korzeniowe,

które służą zabezpieczeniu systemów korzeniowych na czas prowadzenia robót.

- bezwzględnie zakazuje się palenia ognisk pod drzewami i krzewami.

W przypadku zagrożenia, iż w czasie realizacji prac budowlanych może dojść do uszkodzenia mechanicznego pni drzew, należy je zabezpieczyć przez owinięcie ich na wysokość 1,6 - 2,0 m matami ze słomy, które mocuje się drutem lub syntetycznym sznurkiem co 40-50 cm. Dodatkowo od strony szczególnego zagrożenia uszkodzeniami należy oszalować pnie drzew deskami.

Stosując oszalowanie częściowe lub całkowite z desek wokół pni drzew należy pamiętać by:

- Wysokość oszalowania wynosiła ponad 150 cm. Najkorzystniej jest gdy osłona taka sięga do wysokości pierwszych gałęzi czyli około 2 m.
- dolna część desek opierała się na podłożu (była lekko wkopana). Jeśli jest to niemożliwe (np. przez tzw. nabiegi korzeniowe), należy deski obsypać ziemią lub zastosować dodatkową opaskę z drutu.
- oszalowanie całkowite lub częściowe pnia drzewa powinno być przymocowane opaskami z drutu lub specjalnej taśmy stalowej, należy je stosować w odległości co 40-60 cm od siebie, czyli minimum trzy na pniu.

3. SPOSÓB ZABEZPIECZENIA SYSTEMÓW KORZENIOWYCH DRZEW

Na granicy planowanego wykopu od strony drzew należy wykopać ręcznie rów o szer. 30-50 cm i głębokości równej 1,5 do 2,0 m. Wszystkie napotkane korzenie powinno się przyciąć na równi ze ścianą wykopu; korzenie ciąć prostopadle do osi, bez wrywania fragmentu drewna; powierzchnia cięcia musi być równa i możliwie najmniejsza, na przeciwległej ścianie należy ustawić ekrany z desek zamocowane na słupach ustawionych od strony planowanego wykopu – odległość między ścianą z przyciętymi korzeniami, a deskowaniem ok. 30 cm (w przypadku znacznej głębokości wykopu, rów można poszerzyć – jednak ekran zawsze powinien być ustawiony w odległości 30cm od ściany z przyciętymi korzeniami.), przestrzeń pomiędzy ekranem i ścianą wypełnić gruboziarnistym podłożem do wys. 40cm poniżej powierzchni terenu (ił 25%, piasek max 70%, materia organiczna max 5%), zaś górną warstwę należy wypełnić ziemią urodzajną zmieszaną z kompostem w stosunku 2 :1, odkryte korzenie należy przykryć matami słomianymi, nie wolno dopuścić do ich przesuszenia, odkrytych korzeni nie wolno podlewać silnym strumieniem wody oraz nie można dopuścić do wytworzenia w obrębie systemu korzeniowego zastoin wody przy wykonywaniu prac podczas upałów trzeba maksymalnie skrócić okres narażenia korzeni na przesuszenie, z osłon tego typu można zrezygnować pod warunkiem wykonania robót instalacyjnych po za okresem wegetacji roślin.

Ryc. 2 Zabezpieczanie korzeni drzew sąsiadujących z wykopem za pomocą ekranu z desek

4. ZABEZPIECZANIE PNI DRZEW PRZY BUDOWIE

- na placu budowy pnie drzew należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi poprzez odeskowanie, którego wysokość w zależności od pokroju drzewa powinna wynosić od 1,5 do 2 m – szalunek powinien sięgać

	Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego z niezbędną infrastrukturą techniczną	
ARCHITEKCI & INŻYNIEROWIE	INWENTARYZACJA I GOSPODARKA ZIELENIĄ	Strona 12 z 12

do pierwszych gałęzi,

- pod deskami należy ułożyć warstwę izolacyjną z juty lub mat słomianych,
- ustabilizować odeskowanie u podstawy poprzez obsypanie ziemią,
- górną część odeskowania opasać drutem lub taśmą stalową co 40 – 60 cm (co najmniej 3 razy)

Ryc. 3 Zabezpieczenie drzew przed uszkodzeniami za pomocą osłony przypniowej

5. ZABEZPIECZANIE KORON DRZEW PRZY BUDOWIE

gałęzie kolidujące, utrudniające pracę należy podwiązać do gałęzi sąsiednich, w przypadku, gdy jest to niezbędne należy wykonać, zgodnie ze sztuką ogrodniczą, cięcia techniczne, rany po cieniach zabezpieczyć środkiem grzybobójczym typu funaben, dendromal, Lack balsam itp.

6. ZABEZPIECZANIE I OCHRONA KRZEWÓW PODCZAS ROBÓT ZIEMNYCH, INŻYNIERYJNYCH I DROGOWYCH

- grupy krzewów do zachowania należy wygrodzić,- należy wykonać obudowy z desek do wysokości określonej indywidualnie dla każdego krzewu lub grupy krzewów (maks. do 2 m),
- deskowanie należy zamocować za pomocą gwoździ do palików, wbitych w grunt, rozmieszczonych, co około 1.5 m.

7. ZABEZPIECZENIE KRZEWÓW W SĄSIEDZTWIE WYKOPU

Jeżeli krzewy nie są zbyt stare i zbyt przerośnięte, a wykop trwa krótko:

- należy podwiązać korony lub przyciąć je w zależności od gatunku i jego wrażliwości na cięcia,
- powinno się zastosować ekrany zabezpieczające system korzeniowy.

UWAGA! Jeżeli roślinność, która ma być zachowana, zostanie uszkodzona lub zniszczona przez Wykonawcę, ponosi on wszelką odpowiedzialność za powstałe szkody. Sposób postępowania w takim przypadku powinien być zaakceptowany przez odpowiedni urząd, a koszty wszelkich opłat, kar ustawowych lub odtworzenia zniszczonej roślinności ponosi Wykonawca.

Jest to określone zarówno przez ustawę o ochronie przyrody jak i przepisy prawa budowlanego.

Opracowanie:
mgr inż. arch. Beata Hudeczek

Główny Projektant:

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJA O INWESTYCJI.....	2
ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE	2
II. OPIS PROJEKTOWANYCH GATUNKÓW ROŚLIN ZE ZDJĘCIAMI.....	3
III. MATERIAŁ ROŚLINNY – SPIS ILOŚCIOWY I WYMAGANIA.....	4
IV. MATERIAŁY WYKOŃCZENIOWE – SPIS ILOŚCIOWY I WYMAGANIA.....	5
SPIS ILOŚCIOWY MATERIAŁÓW	5
MATERIAŁY - WYTYCZNE.....	5
V. TECHNOLOGIA ZAŁOŻENIA ZIELENI – WYMAGANIA OGÓLNE.....	6
DRZEWA ISTNIEJĄCE.....	6
SADZENIE DRZEW.....	6
SADZENIE KRZEWÓW I BYLIN	7
ZAKŁADANIE TRAWNIKA	7
VI. OGÓLNE ZALECENIA DOTYCZĄCE CAŁOROCZNEJ PIELEGNACJI.....	8
PIELĘGNACJA DRZEW	8
PIELĘGNACJA KRZEWÓW I BYLIN.....	8
PIELĘGNACJA TRAWNIKÓW.....	9

I. INFORMACJA O INWESTYCJI

INWESTOR:

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
UL. NOWOGRODZKA 1/3/5, 00-513 WARSZAWA

NAZWA INWESTYCJI:

ROZBUDOWA CENTRUM PARTNERSTWA SPOŁECZNEGO "DIALOG"
IM. ANDRZEJA BĄCZKOWSKIEGO
PRZY UL. LIMANOWSKIEGO 23 W WARSZAWIE

LOKALIZACJA INWESTYCJI:

UL. BOLESŁAWA LIMANOWSKIEGO 23, 02-943 WARSZAWA

JEDNOSTKA PROJEKTOWA:

ARCHIMEDIA
Architekci & Inżynierowie
ul. Święciańska 6
61-132 Poznań
tel: 530 811 452

ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE

- Opracowując układ kompozycyjny zieleni kierowano się zamiarem stworzenia miejsca eleganckiego i uporządkowanego, przy wykorzystaniu prostych, czystych rozwiązań.

- Dobór roślinności ogranicza się do kilku gatunków, sadzonych w większych grupach i pasach, tak aby całość kompozycji była w odbiorze uporządkowana, harmonijna i spokojna, a także prosta w późniejszej obsłudze; Takie rozwiązanie ułatwia dbanie o czystość otoczenia, zmniejsza nakłady pracy oraz zapewnia dobry dostęp dla pielęgnacji i przycinania.

- Projektowana roślinność charakteryzuje się znaczną wytrzymałością oraz jest dość łatwa w uprawie; wybrano gatunki roślin do pielęgnacji których nie potrzeba fachowej wiedzy

- Projektowane krzewy i drzewa nie wymagają przycinania częstszego niż raz na rok, lub nie wymagają przycinania wcale co minimalizuje koszty pielęgnacji zieleni

- Aby otoczenie było atrakcyjne przez cały rok wśród wybranych gatunków są rośliny zimą zielone.

II. OPIS PROJEKTOWANYCH GATUNKÓW ROŚLIN ZE ZDJĘCIAMI

Oznaczenie	Gatunek	opis	zdjęcie
B	Wiśnia piłkowna 'Kanzan' <i>Prunus serrulata 'Kanzan'</i>	<p>Drzewo dorastające do 5-6m wysokości (można przycinać), przeważnie szczepione na pniu. Korona odwrotnie stożkowata, gęsta. Liście eliptyczne, piłkowane, zielone i błyszczące, jesienią przybierają żółtopomarańczową barwę. Kwiaty ciemnoróżowe, pełne, zwisające na długich szypułkach po kilka sztuk w pęczkach.</p> <p>Preferuje żyzne, próchniczne i dość wilgotne gleby oraz słoneczne, ciepłe stanowiska. Bardzo efektowna odmiana do nasadzeń pojedynczych w ogrodach przydomowych, parkach i zieleni osiedlowej.</p>	
C	cis pośredni 'Nidiformis' <i>Taxus xmedia 'Nidiformis'</i>	<p>Odmiana z grupy okrywowych o rozłożystym, ładnym, regularnym pokroju. Po 15 latach uprawy krzew osiąga wys. około 0,8 m i szer. ponad 1,5 m. Wyróżnia się również krótkimi i szerokimi igłami, przeważnie o dł. 1,8 cm i szer. 3 mm. Płeć męska, krzew nie zawiązuje nasion. W uprawie wymaga gleb przeciętnych lub żyznych, zwięzłych, umiarkowanie wilgotnych, stanowisk lekko ocienionych lub cienistych, ale dobrze rośnie również w pełnym słońcu. Odmiana polecana do ogrodów i na tereny zieleni miejskiej, jako roślinna okrywowa na stanowiskach ocienionych.</p>	
D	Dereń biały 'Sibirica Variegata' <i>Cornus alba 'Sibirica Variegata'</i>	<p>Efektowny krzew o rozłożystym pokroju dorastający do 2-3m wysokości i szerokości. Liście z dużym, nieregularnym, białym obrzeżeniem. Pędy na zimę przebarwiają się na czerwono. Niewymagający co do gleby, znosi odczyn alkaliczny i okresowe zalewanie. Przycinać aby zagęścić.</p>	

L	Liliowiec <i>Hemerocallis</i> - jedna z odmian o najwęższych, trawiastych liściach; 'Stella de Oro'	Kształtem przypominają kwiaty lilii. Przekwitają one szybko, ale rozkwitają w regularnych odstępach, co sprawia, że dekoruje nasze ogrody przez dłuższy czas. Liści ma podłużne i trawiaste. Liliowiec nie wymaga żyznej gleby, łatwy w uprawie. Stanowisko powinno być słoneczne, ale może być lekko zacienione. Rozmnaża się go poprzez podzielenie karp. Kwitnie w czerwcu i lipcu. Wysokość 20-30cm		3
----------	---	---	---	----------

III. MATERIAŁ ROŚLINNY – SPIS ILOŚCIOWY I WYMAGANIA

Oznaczenie	Gatunek	Ilość (m2)	Ilość (szt.)	Rozstaw	Uwagi / wymagania
A	Wiśnia piłkowana 'Kanzan' <i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'		27	Wg planu / co ~3m	Szczepienie nie niżej niż 1,7m (wszystkie drzewa jednakowe); osłonięta bryła korzeniowa; obwód pnia wg wskazania decyzji na wycinkę (w przypadku wykorzystania jako nasadzenia zamienne) ale nie mniej niż 6-8cm
C	cis pośredni 'Nidiformis' <i>Taxus xmedia</i> 'Nidiformis'	228 m2	456	2 szt./ m2	Sadzonki wysokości minimum 40cm, minimum 4-5 pędów, z osłoniętą bryłą korzeniową
D	Dereń biały - <i>Cornus alba</i> 'Elegantissima'	144 mb	206	Co 0,7m	Sadzonki wysokości minimum 50cm, minimum 4-5 pędów, z osłoniętą bryłą korzeniową
L	Liliowiec <i>Hemerocallis</i> - odmiana ow wąskich trawiastych liściach; 'Stella de Oro'	50,4 m2	353	7 szt./ m2	Dobrze rozwinięty system korzeniowy, forma charakterystyczna dla danego gatunku i odmiany, jednorodność pod względem formy, wielkości stopnia zaawansowania rozwoju. z osłoniętą bryłą korzeniową

Materiał szkółkarski powinien spełniać normy Związku Szkółkarzy Polskich oraz Polskiej Normy PN-87/R-67023 i PN-87/R-67022. Dostarczone sadzonki powinny być oznaczone etykietą z nazwą łacińską. Krzewy i drzewa powinny być prawidłowo uformowane i charakteryzować się następującymi cechami:

- silnie rozwinięty system korzeniowy,
- pędy nie powinny być przycięte,
- bryła korzeniowa powinna być osłonięta, prawidłowo uformowana i nie uszkodzona,

Wady niedopuszczalne:

- uszkodzenia mechaniczne części naziemnej i podziemnej,

- ślady żerowania szkodników,
- oznaki chorobowe,
- zwiędnięcie,
- martwice, pęknięcia, pomarszczenie kory na pędach.

IV. MATERIAŁY WYKOŃCZENIOWE – SPIS ILOŚCIOWY I WYMAGANIA

SPIS ILOŚCIOWY MATERIAŁÓW

MATERIAŁY	uwagi	Powierzchnia/ długość	projektowana ilość
Drzewa - liściaste	Drzewa można wykorzystać na nasadzenia zamienne – należy wtedy uwzględnić wytyczne decyzji na wycinkę		27
Krzewy			662
byliny			353
Ziemia urodzajna pod nasadzenia roślin	- 0,25m ³ / drzewo - 5L / krzew - 2L / bylinę	- 6,75 m ³ - 3,31 m ³ - 0,706 m ³	~10,8 m ³
Paliki dla drzew	3 sztuki + taśma / na 1 drzewo	27	81
Ściółkowanie; otoczaki płukane	Warstwa 5cm	~481 m ²	~24 m ³
Ściółkowanie; Agrowłóknina P50, czarna	+20 % na zakładkę;	~481 m ²	577m ²

UWAGA!

- Podane ilości są orientacyjne, w celu uzyskania dokładnych danych należy dokonać pomiarów obsadzanych roślinami powierzchni po powstaniu wszystkich obiektów budowlanych!
- ziemia urodzajna powinna być pozbawiona wszelkich zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych (nasion), nie może zawierać kamieni większych niż 4cm, powinna być wilgotna.

MATERIAŁY - WYTYCZNE

ŚCIÓŁKOWANIE – Powierzchnie pod krzewami oraz we wskazanych na planie miejscach.

Wskazane na planie nawierzchnie należy wyłożyć agrowłókniną i ściółkować otoczakami – warstwa około 5cm.

Otoczaki – płukane jasno szare.

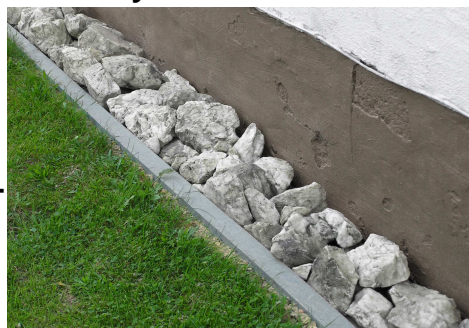
Agrowłóknina; kolor czarny, gramatura 50g/m²

OBRZEŻE - oddzielenie trawnika od powierzchni ściółkowanych

Nawierzchnie o różnym sposobie wykończenia – trawniki i powierzchnie ściółkowane – należy od siebie oddzielić obrzeżem (oznaczone na planie); ponadto obrzeżeniem wydzielić poszczególne trójkąty roślin (wg planu)

Obrzeże wykonać w postaci krawężnika chodnikowego betonowego 6x20x100 w kolorze naturalnego betonu – **układać bezpośrednio w gruncie bez użycia betonu**; ułożone na równi z terenem / poziomem wykończenia (nie mogą wystawać bardziej niż 1cm !)

V. TECHNOLOGIA ZAŁOŻENIA ZIELENI – WYMAGANIA OGÓLNE

DRZEWA ISTNIEJĄCE

- Na terenie Inwestycji znajdują się drzewa nie podlegające wycince. Podczas prac związanych z budową obiektu istniejące drzewa powinny zostać odpowiednio zabezpieczone (patrz „*inwentaryzacja i gospodarka zielenią*”).
- Usunąć dolne gałęzie drzew przy drogach i chodnikach, tak aby zapewnić dogodne przejście
- usunąć suche gałęzie
- oczyścić drzewa obrosnięte pnączami

SADZENIE DRZEW

- miejsce sadzenia – powinno być wyznaczone w terenie zgodnie z planem
- doły pod drzewa powinny mieć wielkość około 1,0x1,0x0,7m (należy dopasować odpowiednio do gatunku / przewidywanej wielkości bryły sadzonki)
- doły pod drzewa powinny być wykonane przed przywiezieniem materiału roślinnego,
- ściany dołu wykopanego pod drzewo nie powinny być gładkie,
- przed przystąpieniem do sadzenia należy całkowicie zaprawić doły ziemią urodzajną ([ilość wg tabeli materiałów](#))
- pień sadzonego drzewa należy zabezpieczyć warstwą tkaniny jutowej,
- roślina w miejscu sadzenia powinna znaleźć się na takiej samej głębokości na jakiej była szkółkowana. Zbyt głębokie sadzenie lub płytkie sadzenie utrudnia lub całkowicie uniemożliwia prawidłowy rozwój roślin. Przy tej czynności należy wziąć pod uwagę to, iż miska przy drzewie zawsze jest trochę obniżona w stosunku do poziomu gruntu na otaczającym terenie. Nie dopuszcza się usypywania ziemi dookoła pnia tak, że będzie tworzyć ona „górkę.
- należy zwrócić szczególną uwagę na korzenie okrężające się wokół szyjki korzeniowej, korzenie takie należy bezwzględnie usunąć, aby uniknąć „zaduszenia” rośliny przez przyrastające na grubość korzenie,
- korzenie złamane i uszkodzone należy przed sadzeniem przyciąć,
- po umieszczeniu rośliny w dole korzenie należy zasypać ziemią, w celu równomiernego zasypania poszczególnych korzeni,
- nie dopuszcza się zagęszczania gruntu sprzętem budowlanym, przy pracach związanych

z sadzeniem drzew należy używać jedynie sprzętu ogrodniczego,
- po zasypaniu dołu ziemię należy delikatnie udeptać, następnie wykonać misę (zagłębienie wielkości 5-10 cm) wokół pnia drzewa średnicy około 100cm,
- po posadzeniu drzewa, należy je obficie dwukrotnie podlać,
- **drzewa** należy ustabilizować poprzez zamocowanie do impregnowanych palików $\varnothing$ 8-10 cm szerokością (5 cm) taśmą parcianą. Należy zachować odstęp pala od pnia wiążąc taśmę w ósemkę. Paliki nie mogą ocierać żadnej części drzewa.
- w przypadku nie podjęcia vegetacji na wiosnę wykonawca dokona wymiany materiału na własny koszt w ramach gwarancji.

SADZENIE KRZEWÓW I BYLIN

- miejsce sadzenia – powinno być wyznaczone w terenie zgodnie z planem
- doły pod krzewy powinny być wykonane przed przywiezieniem materiału roślinnego,
- przed przystąpieniem do sadzenia należy całkowicie zaprawić doły ziemią urodzajną (**ilość wg tabeli materiałów**)
- roślina w miejscu sadzenia powinna znaleźć się na takiej samej głębokości na jakiej była szkółkowana. Zbyt głębokie sadzenie lub płytkie sadzenie utrudnia lub całkowicie uniemożliwia prawidłowy rozwój roślin. Przy tej czynności należy wziąć pod uwagę to, iż miska przy roślinie zawsze jest trochę obniżona w stosunku do poziomu gruntu na otaczającym terenie. Nie dopuszcza się usypywania ziemi dookoła sadzonki tak, że będzie tworzyć ona „górkę.
- korzenie złamane i uszkodzone należy przed sadzeniem przyciąć,
- po umieszczeniu rośliny w dole korzenie należy zasypać ziemią, w celu równomiernego zasypania poszczególnych korzeni,
- nie dopuszcza się zagęszczania gruntu sprzętem budowlanym, przy pracach związanych z sadzeniem należy używać jedynie sprzętu ogrodniczego,
- po zasypaniu dołu ziemię należy delikatnie udeptać, następnie wykonać nieznacznie wgłębioną misę
- po posadzeniu wszystkie rośliny należy obficie dwukrotnie podlać,
- w przypadku nie podjęcia vegetacji na wiosnę wymiana sadzonek

ZAKŁADANIE TRAWNIKA

1. Usunięcie gruzu i wszystkich zbędnych pozostałości po pracach budowlanych. Przed założeniem trawnika powinny być wkopane wszystkie niezbędne instalacje, a teren wyrównany i ubity. Jeżeli teren jest zachwaszczony, należy wcześniej oczyścić z niepożądanego rośliności, zorać. Przed zioraniem można wcześniejszą rośliność spryskać Roundupem lub podobnym herbicydem szybko rozkładającym się. Po kilku dniach teren można zorać i zbronować.

2. Wymiana lub dosypanie wierzchniej warstwy gruntu **na głębokość 5cm**. Rozścielana ziemia urodzajna powinna zawierać max. 8% materii organicznej, powinna być pozbawiona kamieni większych niż 4cm, kłaczy i nasion przypadkowych roślin, wolna od zanieczyszczeń fizycznych i chemicznych, wilgotna.

W obrębie koron drzew wszystkie prace należy wykonywać ręcznie!

3. Mechanicznie rozsianie nawozu wieloskładnikowego w ilości zalecanej przez producenta preparatu i wymieszanie z ziemią.

4. Wyrównanie terenu i wałowanie.

5. Wysiew nasion przy pomocy siewnika. Ze względu na równomierność wysiewu korzystne jest rozdelenie wyliczonej dawki nasion na dwie równe części: połowę wysiać w jednym kierunku, a drugą prostopadle do pierwszego.

Należy zastosować mieszankę traw dedykowaną do użytkowania osiedlowego.

6. Po siewie nasion należy powierzchnię trawnika płytko przemieszać. Nasiona powinny znaleźć się na gł. 0,5-1cm pod powierzchnią ziemi.

7. Następnie teren należy zwałować i rozpocząć nawadnianie.

8. Przed pierwszym koszeniem należy zwałować trawnik lekkim wałem. Trawnik należy skosić, gdy trawa osiągnie wysokość około 8-10cm.

VI. OGÓLNE ZALECENIA DOTYCZĄCE CAŁOROCZNEJ PIELEGNACJI

PIELĘGNACJA DRZEW

- częstotliwość podlewania w przypadku drzew należy dostosować do panujących warunków atmosferycznych oraz wymagań poszczególnych gatunków i odmian. Nowo posadzone drzewa powinny być nawadniane 3 razy w tygodniu w ciągu dwóch pierwszych tygodni po posadzeniu, a później w zależności od potrzeb.
- utrzymywanie przepuszczalnej wierzchniej warstwy ziemi wokół drzew,
- pielienie mis drzew, misę wokół drzew należy utrzymywać w prawidłowym kształcie
- kontrolowanie chorób i szkodników oraz po ewentualnym pojawieniu się zastosowanie odpowiednich środków ochrony roślin. Wykonawca odpowiedzialny jest za niedopuszczenie do zatakowania patogenem i/lub szkodnikiem przekraczającego 15% populacji roślin porażonej odmiany lub gatunku.
- wymiana, uzupełnianie i poprawianie pali przy drzewach oraz taśm mocujących,
- wymiana drzew, które wiosną nie podjęły wegetacji
- w razie potrzeby, wykonywanie cięć sanitarnych, korygujących, prześwietlających, formujących i odmładzających
- przycinanie złamanych lub chorych gałęzi (cięcia pielęgnacyjne i formujące).

PIELĘGNACJA KRZEWÓW I BYLIN

- częstotliwość podlewania należy dostosować do panujących warunków atmosferycznych oraz wymagań gatunkowych. Nowo posadzone krzewy powinny być nawadniane 3 razy w tygodniu w ciągu dwóch pierwszych tygodni po posadzeniu, a później w zależności od potrzeb.
- utrzymywanie przepuszczalnej wierzchniej warstwy ziemi
- pielienie mis, misy wokół roślin należy utrzymywać w prawidłowym kształcie
- kontrolowanie chorób i szkodników oraz po ewentualnym pojawieniu się zastosowanie odpowiednich środków ochrony roślin. Wykonawca odpowiedzialny jest za niedopuszczenie do zatakowania patogenem i/lub szkodnikiem przekraczającego 15% populacji roślin porażonej odmiany lub gatunku.

- wymiana krzewów, które wiosną nie podjęły wegetacji
- w razie potrzeby, wykonywanie cięć sanitarnych, korygujących, prześwietlających, formujących i odmładzających
- przycinanie złamanych lub chorych gałęzi (cięcia pielęgnacyjne i formujące).
- formowanie krzewów: wszystkie krzewy po osiągnięciu pożądanej wysokości można przycinać. Przycinać należy wczesną wiosną.

PIELĘGNACJA TRAWNIKÓW

KOSZENIE

- koszenie 4x w miesiącu - jednorazowo nie więcej niż 1/3 wysokości trawy;
- Najlepiej jest kosić trawnik przed deszczem lub po koszeniu podlać trawnik. Nie należy kosić mokrego trawnika, a w czasie długotrwałych upałów powinno się zmniejszyć częstotliwość koszenia, by trawnik mógł samodzielnie chronić się przed nadmiernym parowaniem wody. Trawniki kosimy intensywnie od kwietnia do końca sierpnia.

GRABIENIE

Wiosną, po pierwszych koszeniach, trawniki wymagają bardzo starannego wygrabienia i usunięcia zeschniętych resztek organicznych. Również po ostatnim jesiennym koszeniu należy murawę wygrać szczególnie dokładnie, gdyż pozostawione na zimę resztki roślin mogą doprowadzić do wygnicia brzydkich, łysych placów na murawie. Poza wiosennym i jesiennym grabieniem, należy regularnie usuwać z trawnika resztki roślinne, np. opadłe liście czy płatki kwiatów, oraz trawę po koszeniu jeżeli nie zostanie zebrana automatycznie.

NAWOŻENIE

Zaleca się stosować 2-4 kg nawozu wieloskładnikowego na 100 m² trawnika. Dawkę taką dzieli się na 3 części rozsiewane podczas sezonu, wiosną, w pełni lata i nie później niż pod koniec sierpnia. Alternatywnie można stosować nawozy o wydłużonym działaniu, np. Osmocote (6 miesięcy).

UWAGA!

- nie zasilać trawnika jesienią nawozami zawierającymi azot.!
- Nigdy nie stosujemy nawozów mineralnych, gdy trawnik jest mokry. Przyklepienie się do źdźbeł trawy nawozu, może spowodować ich poparzenie!

Podlewanie

Sposób podlewania trawnika powinien być dostosowany do tego, czy jest to trawnik nowo założony, czy już ukorzeniony. Nowo założony trawnik wymaga dość większej opieki, gdyż nasiona traw umieszcza się bardzo płytko, prawie na powierzchni gleby - susza może spowodować zamieranie delikatnych kielków, a nadmierne podlewanie może wymyć nasiona, gdyż system korzeniowy jeszcze się nie wykształcił. Młody trawnik należy podlewać drobnym zraszaczem nawet dwa razy dziennie. Natomiast „dorosły” trawnik podlewa się raz lub dwa razy w tygodniu, nawet podczas suszy, dostarczając jednorazowo 10-15 l wody na m² trawy. Częstsze podlewanie powoduje, że system korzeniowy staje się płytki, a murawa coraz słabsza. Nadmierne podlewanie prowadzi do gnicia trawy i rozwijania się chorób grzybiczych.

Regeneracja trawnika po zimie

Do regeneracji trawnika można przystąpić wiosną, po stopnieniu śniegu i rozmarznięciu darni. Zanim rozpoczniemy jakiegokolwiek zabieg, gleba musi obeschnąć.

Gdy to nastąpi, można wykonać wałowanie wałem o ciężarze co najmniej 70 kg, aby wyrównać powierzchnię trawnika. Jest to konieczne szczególnie wtedy, gdy powstały wysadziny mrozowe.

Wertykulacja trawnika

Już na dwuletnich trawnikach może powstać warstwa filcu. Aby się pozbyć filcu z trawnika, wiosną powinna być przeprowadzona wertykulacja trawnika; na głębokość 3-7 cm.

Na zakończenie trzeba bardzo starannie (najlepiej ostrymi grabiami) usunąć wszelkie resztki roślinne z powierzchni trawnika.

INNE ZABIEGI

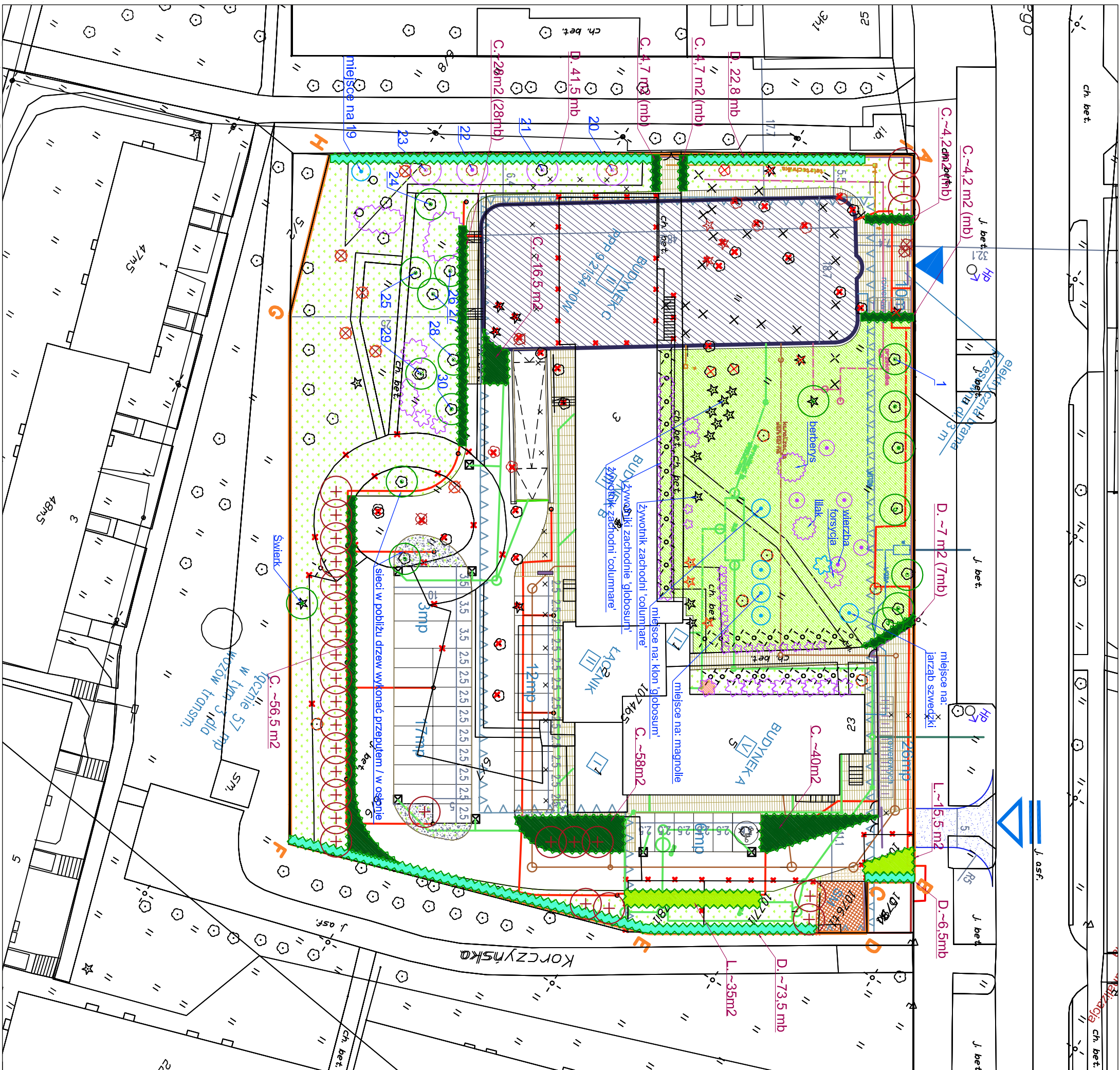
- kontrolowanie chorób i szkodników oraz po ewentualnym pojawieniu się zastosowanie odpowiednich środków ochrony roślin. Wykonawca odpowiedzialny jest za niedopuszczenie do zaatakowania patogenem i/lub szkodnikiem przekraczającego 15% populacji

- wykonywania dosiewów w przypadku pojawienia się potrzeby; na wiosnę obligatoryjnie

Opracowanie:

-----
mgr inż. arch. Beata Hudeczek

-----
mgr inż. arch. Krzysztof Janus

LEGENDA - ZIELEŃ

- GRANICA INWESTYCJI
- Zarys Inwestycji (obiekty istniejące + projektowane)
- Drzewa - istniejące
- Krzewy - istniejące
- Drzewa, krzewy owocowe
- Drzewa, krzewy - młode siewki (poniżej parametrów wymagających pozwolenia na wycinkę)
- Drzewa źle oznaczone / nieistniejące

NASADZENIA

- DRZEWA - NOWE NASADZENIA
- PROJEKTOWANE KRZEWY I BYLINY
- TRAWNIKI - NOWE LUB DO ODNOWIENIA
- ŚCIOŁKOWANIE - OTOCZAKI PŁUKANE, jasno szare
- GATUNKI
  - A. WIŚNIA PIŁKOWANA 'KANZAN'
  - C. CIS 'NIDIFORMIS' (klon męski, nie wytwarzający owoców)
  - D. DEREN BIAŁY 'ELEGANTISSIMA'
  - L. LILIWIEC STELLA D'ORO

Jednostka projektowa: Archimedia Architekti i Inżynierowie ul. Święciańska 6, 61-132 Poznań telefon: 607 170 057, 609 622 206 e-mail: archimedia@archimedia.com.pl	Stadium dokumentacji: ARCHITEKTURA
Branża: ARCHITEKTURA	Inwestor: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
Nazwa inwestycji: Rozbudowa Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. Andrzeja Bączkowskiego przy ul. Limanowskiego 23 w Warszawie	Lokalizacja inwestycji: ul. Bolesława Limanowskiego 23, 02-943 Warszawa
PROJEKT ZIELENI	
Nazwa rysunku: Główny projektant: Opracowanie:	mgr inż. arch. Krzysztof Janus mgr inż. arch. Beata Hudeczek
Uwaga! NINIEJSZY PROJEKT NALEŻY ROZPATRYWAĆ ŁĄCZNIE Z PROJEKTAMI BRANŻOWYMI	Data: 01.2021